

DE STAAT VAN DE RECHTSHANDHAVING CURAÇAO 2017

DE STAAT VAN DE RECHTSHANDHAVING CURAÇAO 2017

Raad voor de rechtshandhaving
Mei 2018

Inhoudsopgave

I. Inleiding	3
II. Veiligheidsontwikkeling	5
2.1 Algemeen	5
2.2 Veiligheidsagenda	5
2.3 Integrale aanpak van de geprioriteerde delicten	8
2.4 Overige relevante thema's	9
2.5 Financiële onderwerpen	12
III. Resultaten	14
IV. Oordeelsvorming	17

I. Inleiding

Ingevolge artikel 33 van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving brengt de Raad voor de rechtshandhaving (hierna: de Raad) jaarlijks een verslag uit naar aanleiding van de bevindingen in het voorgaande jaar.

De Raad heeft vorig jaar een staat voor de rechtshandhaving uitgebracht waarbij de ontwikkelingen in de voorgaande jaren in kaart werden gebracht. De positieve ontwikkelingen maar ook de meest knellende obstakels in de rechtshandhavingketen met betrekking tot de organisaties en de justitiële keten in het geheel werden aangeduid.

Conform het jaarplan 2017 heeft de Raad de navolgende onderzoeken verricht:

- 1) Afpakteam;
- 2) Penitentiare inrichting II;
- 3) Verkeerscontrole;
- 4) Meldkamer;
- 5) Bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering;
- 6) Aanpak illegale migratie van Venezolanen;
- 7) Samenwerking tussen parketten in eerste aanleg.

In deze staat bouwt de Raad voort op de staat voor de rechtshandhaving over het jaar 2016 teneinde te kunnen vaststellen welke vorderingen zijn geboekt en of de geconstateerde knelpunten zijn opgelost danwel nieuwe knelpunten zijn geconstateerd.

De Raad zal aangeven in hoeverre het veiligheidsbeleid is uitgevoerd en zal tevens de relatie tussen de geprioriteerde thema's en het veiligheidsbeleid aanduiden.

Een integrale aanpak is een conditio sine qua non voor een succesvolle uitvoering van het veiligheidsbeleid. De Raad zal ten aanzien van de geprioriteerde thema's aangeven in hoeverre reeds sprake is van een integrale aanpak. Ook zal de Raad zijn oordeel geven over de nog te nemen stappen teneinde de integraliteit van de criminaliteitsbestrijding te versterken.

Een integrale aanpak verhoogt de effectiviteit van de criminaliteitsbestrijding. Het grensoverschrijdend karakter van de criminaliteitsfenomenen dwingt tot integrale aanpak.

Een integrale aanpak vereist met andere woorden samenwerking. Samenwerking is echter makkelijker gezegd dan gedaan. Overleg, afstemming en gezamenlijke afspraken zijn essentieel voor effectieve samenwerking. Last but not least is voor effectieve samenwerking ook essentieel dat de samenwerkende partijen elkaar kunnen aanspreken op de uitvoering van de gemaakte afspraken. De ervaring leert echter dat wanneer een ketenpartner wordt aangesproken, dit vaak als een doorn in het oog wordt beschouwd en beroept deze zich op zijn “onafhankelijke” zelfstandige positie.

De kunst is echter om met behoud van eigen taken en bevoegdheden door samen te werken de maatschappelijke problemen aan te pakken en zoveel mogelijk op te lossen. Deze maatschappelijke problemen zijn hedendaags zo complex en vaak grensoverschrijdend, waardoor deze vaak niet op ministerieel niveau op bevredigende wijze kunnen worden opgelost.

Het businessplan van het Land Curaçao veronderstelt bijvoorbeeld ministerie-overstijgende samenwerking. Ambtenaren van verschillende ministeries ervaren in hun dagelijkse praktijk belemmeringen als gevolg van het uitblijven van samenwerking, maar desalniettemin is het niet gelukt om de interministeriële samenwerking tot een hoger niveau te tillen. De Raad zal in deze staat hierop terugkomen.

Gebrek aan personeel, materiële middelen en financiën worden vaak als de oorzaken genoemd voor het uitblijven van een integrale aanpak. De Raad zal in deze staat mede naar aanleiding van de bevindingen in eerdere onderzoeken nagaan in hoeverre het vermeende gebrek aan deze beheersaspecten daadwerkelijk de (hoofd)oorzaken zijn van het gebrek aan samenwerking.

Voor een integrale aanpak is informatiedeling onontbeerlijk. Van belang is om rekening houdende met de privacy van burgers zoveel mogelijk informatie te delen. De Raad zal de stand van zaken ten aanzien van de informatieverzameling beschrijven en waar nodig danwel wenselijk zijn oordeel daarover uitspreken.

Tot slot zal de Raad een overzicht geven van de resultaten met betrekking tot de geprioriteerde thema's over de afgelopen jaren.

II. Veiligheidsontwikkeling

2.1 Algemeen

De zorg voor veiligheid werd voorheen voornamelijk gezien als een overheidstaak. Thans realiseert men zich steeds meer dat de zorg voor de veiligheid tot de verantwoordelijkheid behoort van meerdere actoren. Niet alleen de overheid, maar ook de burger en de private sector moeten verantwoordelijkheid hiervoor dragen. Aangezien de zorg voor de veiligheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid betreft, zullen de stakeholders moeten samenwerken teneinde de gemeenschappelijke doelstelling te realiseren. Het veiligheidsgevoel is afhankelijk van de mate waarin men zich zeker voelt. In Pietermaai bijvoorbeeld zijn er aantrekkelijke horeca-aangelegenheden. Het succes van deze buurt is deels te wijten aan het veiligheidsbeleid in deze buurt. Verschillende van deze panden waren vroeger drugspanden, maar zijn vernieuwd. In het kader van de veiligheidsbevordering is al jaren de politie, maar ook bewakers zichtbaarder in deze buurt. In Pietermaai is er dus sprake van een gezamenlijke aanpak, waarbij investeringen zijn gepleegd zowel in de infrastructuur als in de veiligheid van personen en goederen. Zonder deze gezamenlijke aanpak zou Pietermaai er, zoals voorheen, heel anders kunnen uitzien.

2.2 Veiligheidsagenda

De ambtelijke organisaties hanteren een veiligheidsagenda voor de periode 2016-2020. De Raad zal, mede naar aanleiding van de veiligheidsagenda 2016-2020, de samenwerking tussen de ketenpartners aanduiden.

Het uitgangspunt van de veiligheidsagenda is dat Curaçao veiliger moet worden. In voornoemde veiligheidsagenda wordt ook beaamd dat de veiligheid alleen kan toenemen door gezamenlijke inspanning, met andere woorden door een integrale aanpak.

In de veiligheidsagenda 2016-2020 worden daarnaast de door de justitiële keten geconstateerde knelpunten benoemd. Er wordt gesteld dat er te veel nadruk wordt gelegd op de strafrechtelijke aanpak en dat er sprake is van onvoldoende integraliteit bij de aanpak van criminaliteit.

Daaraan zouden volgens de veiligheidsagenda de volgende factoren ten grondslag liggen:

- onwenselijke versnippering van de krachten van de organisaties, mensen en middelen;
- de publieke taakuitoefening staat onder druk;
- weinig zichtbare aanwezigheid van de direct bij de handhaving betrokken instanties en
- de rechtshandavingsketen op Curaçao behoeft een kwalitatieve impuls.

Onwenselijke versnippering

De Raad heeft in meerdere onderzoeken geconstateerd dat er sprake is van onwenselijke versnippering van de krachten van de organisaties, mensen en middelen. Gebrek aan een integrale aanpak betekent per definitie dat er sprake is van onwenselijke versnippering van de beheersaspecten. Zoals reeds eerder vermeld veronderstelt het businessplan van het Land Curaçao een integrale aanpak. Ondanks het businessplan van het Land als uitgangspunt integraal bestuur hanteert, ontbreken anno 2018 tussen diverse ministeries zelfs samenwerkingsprotocollen. Het komt zelfs voor dat tussen de uitvoeringsorganisaties behorende tot hetzelfde ministerie nog geen (formele) samenwerkingsafspraken zijn gemaakt. Zoals eerder aangegeven vereist een integrale aanpak niet slechts interministeriële samenwerking, maar ook samenwerking tussen de overheid, private ondernemers en burgers. Het voorgaande illustreert dat er veel winst valt te boeken op het gebied van integrale samenwerking.

De Raad heeft ook doublures geconstateerd bij de taakuitvoering van diverse organisaties bijvoorbeeld op het gebied van preventie. De Raad is bekend met een geval waarbij twee instanties zonder van elkaar af te weten tegelijkertijd bezig waren met de uitvoering van vrijwel hetzelfde preventieproject. Dit leidt onnodig tot kapitaalvernietiging en ondoelmatig inzet van de schaarse middelen.

Publieke taakuitoefening

Dat de publieke taakuitoefening onder druk staat is alom bekend. Het komt voor dat ambtenaren worden bedreigd en verhinderd in hun taakuitoefening. Het vertrouwen in het apparaat wordt ook geschaad door (vermeende) integriteitschendingen door ambtenaren en bestuurders. De Raad heeft in het onderzoek infrastructuur ter bestrijding van corruptie aanbevolen om een integriteitsbeleid vast te stellen. Een vastgesteld integriteitsbeleid is enerzijds van belang om normconform gedrag te bevorderen en anderzijds om effectief repressief optreden te kunnen vergemakkelijken.

Positief is dat het Land een integriteitstraject heeft opgestart. Er is echter nog geen formeel integriteitsbeleid vastgesteld. Bovendien wordt geconstateerd dat de nadruk te veel is gelegen op een strafrechtelijke aanpak. Het disciplinair traject verloopt

vaak moeizaam, waardoor het strafrecht vaak wordt toegepast als de enige remedie in plaats van het ultimum remedium.

Het gebrek aan een helder integriteitsbeleid leidt ook tot rechtsonzekerheid, aangezien in sommige gevallen de (vastgestelde) normen niet toegankelijk zijn althans moeilijk kunnen worden achterhaald.

Artikel 9 van de rijkswet politie wijst de Landsrecherche aan als de organisatie belast met onderzoeken naar integriteitschendingen. De ontwikkeling van de Landsrecherche verloopt echter traag. Er zijn nog verschillende formatieplaatsen binnen de organisatie die moeten worden opgevuld. Tevens ontbreken opleidingsmogelijkheden. De begroting van de Landsrecherche biedt vrijwel geen ruimte voor opleidingen, terwijl de Landsrecherche ingevolge de Rijkswet Politie de aangewezen organisatie is om integriteitschendingen binnen het overheidsapparaat te onderzoeken. Voor de taakuitoefening is het onontbeerlijk dat de organisatie, qua personeel, materieel en kennis voldoende toegerust is.

Voorts meent de Raad dat de rechtspositie van bepaalde leidinggevenden moet worden versterkt. Het uitgangspunt dat ambtenaren loyaal moeten zijn aan het beleid van de minister wordt onderkend, maar ambtenaren moeten tevens te allen tijde in overeenstemming handelen met de beginselen van de democratische rechtsorde. Er zijn leidinggevenden die in dit verband vanwege de aard van hun functie zware (politieke) druk moeten kunnen doorstaan. Mede gezien de stand in de jurisprudentie dat bij een conflict tussen de ambtenaar en de bestuurder in beginsel de ambtenaar moet wijken, rijst de vraag of voor bepaalde leidinggevenden geen extra waarborg nodig is. Tot deze ambtenaren behoren in ieder geval het Hoofd Landsrecherche en de korpschef.

Aanwezigheid van de handhavers

Voor effectieve handhaving is van belang dat de burgers zich realiseren dat normdeviant gedrag niet wordt getolereerd en wordt afgestraft. Daarvoor is uiteraard van belang dat het deviant gedrag wordt geconstateerd. Het kwam al te vaak voor dat de handhavende instanties onvoldoende zichtbaar waren en dat de burgers hun gedrag dienovereenkomstig hebben aangepast. Immers de pakkans was zeer beperkt. De Raad constateert ten aanzien van een thema enige verbetering. Er worden verkeerscontroles uitgevoerd, waarbij sancties worden opgelegd en daarna daadwerkelijk geëxecuteerd. Het project paga bo but blijkt succesvol te zijn. De Raad juicht deze ontwikkeling toe en hoopt ook dat ten aanzien van andere thema's vooruitgang wordt gerealiseerd.

Kwalitatieve impuls rechtshandavingsketen

De Raad kan onderschrijven dat de rechtshandhaving op Curaçao een kwalitatieve impuls behoeft. De veiligheidsagenda veronderstelt integrale aanpak van de

veiligheidsproblematiek. De Raad heeft in meerdere onderzoeken geconstateerd dat de samenwerking tussen de organisaties stroef verloopt. Er wordt, ondanks het voornemen daartoe bestond, geen criminaliteitsbeeldanalyse verricht. Ook de informatiedeling is vatbaar voor verbetering. Op het gebied van informatie is er enige verbetering maar er is nog ruimte voor doorontwikkeling van het informatieproces.

2.3 Integrale aanpak van de geprioriteerde delicten

De geprioriteerde delicten zijn: Atrako, geweld, verkeer, inbraken en diefstal.

Het aantal atrako's is zorgwekkend. Het KPC heeft in het jaar 2017 482 aangiftes van atrako's geregistreerd. Het aantal is aanzienlijk voor een kleine gemeenschap als de Curaçaose gemeenschap. De Raad constateert dat atrako's thans ook projectmatig worden aangepakt. Dit is ook van belang omdat vaak, zoals de ervaring leert, worden dit soort delicten gepleegd door recidivisten. Het is derhalve ook uit preventief oogpunt van belang om de daders te identificeren en te vervolgen. Het project veilig ondernemen beoogt integrale samenwerking. Er is echter veel ruimte om de samenwerking tussen de overheid, ondernemers en burgers te intensiveren. Een voorbeeld is om cashloos betalen verder te stimuleren. Daarvoor is de medewerking van alle partners vereist.

De ernst en omvang van relationeel geweld vraagt om een fundamentele aanpak. Een persoonsgerichte aanpak bij daders en slachtoffers is essentieel. De aanpak van relationeel geweld moet integraal geschieden aangezien preventie en bestrijding van relationeel geweld hoofdzakelijk afhankelijk zijn van factoren buiten het justitieel bereik. Belangrijk daarbij is hulpverlening, therapie, opvang van slachtoffers, begeleiding van gezinnen en kinderen, aanpak alcoholproblematiek, huisvesting en reclassering. De Raad constateert met tevredenheid een vooruitgang op dit punt. Er vindt thans periodiek casusoverleg plaats tussen het OM, Bureau Slachtofferhulp, Reclassering en het KPC. Dit soort overleggen moeten worden voortgezet en geïntensiveerd.

Illegaal vuurwapenbezit vormt een groot veiligheidsprobleem voor de Curaçaose gemeenschap. Vorig jaar was er een schietincident op Berg Altena, dat vier mensenlevens heeft gekost. Dit aantal doden bij een schietincident is naar Curaçaose maatstaven volstrekt onaanvaardbaar. De rechtsorde was daardoor ernstig geschokt. Enkele maanden verder, in augustus vorig jaar, was er weer een soortgelijk schietincident dat vijf mensenlevens heeft opgeëist. Anders dan enkele jaren terug worden thans automatische vuurwapens gebuikt, waardoor het risico op meer slachtoffers aanzienlijk toeneemt. Daarnaast is het IBIS-systeem, waarmee ballistische onderzoeken worden verricht, niet altijd operationeel. Om illegale vuurwapen effectief te bestrijden moet op korte termijn een oplossing komen om de bruikbaarheid van het systeem te garanderen.

Het integraal aanpakken van dit probleem verdient dan ook hoge prioriteit. De justitiële autoriteiten hebben de bestrijding van illegale vuurwapens benoemd tot allerhoogste prioriteit. Daarbij is geïnvesteerd in samenwerking en de informatiepositie om dit probleem effectief aan te pakken. De Raad hoopt dat deze aanpak binnenkort zijn vruchten afwerpt. Het feit dat recidivisten en bendeleden een gewoonte van maken om dit soort gewelddadige delicten te plegen, pleit ervoor dat Justitie dit probleem integraal en projectmatig aanpakt.

Inbraken en diefstal hebben grote impact op de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel. Het aantal inbraken en diefstal is al jaren zeer hoog. Daling van het aantal inbraken en diefstal is mogelijk indien flink wordt geïnvesteerd in een integrale aanpak. Justitie heeft hiermee een aanvang gemaakt. De Raad juicht dit toe maar wijst tegelijkertijd op de noodzaak om meer aandacht hieraan te besteden. De hoge frequentie van dit soort delicten en het daarmee gepaarde onveilig gevoel voor de slachtoffers moet worden teruggedrongen. Dit kan alleen worden gerealiseerd door de daders, de criminele samenwerkingsverbanden en de hotspots inzichtelijk te maken. Camerabeelden en beveiligingsmaatregelen in bedrijven en rond particuliere vermogensbestanddelen (woningen en auto's) moeten het risico op inbraken en diefstallen verminderen.

De verkeersonveiligheid wordt veroorzaakt door onveilig gedrag en onveilige voertuigen (slechte staat van onderhoud). Justitie heeft geïnvesteerd in de veiligheid in het verkeer. Het uiteindelijke doel daarvan is om het aantal verkeersincidenten en verkeersdoden terug te brengen. Bij constatering van verkeersovertredingen worden sancties opgelegd en daadwerkelijk geëxecuteerd. Het gevolg daarvan is dat de burger zijn gedrag in het verkeer aanpast aangezien een mogelijke sanctieoplegging bij verkeersovertredingen thans in de lijn der verwachting ligt. Het risico dat een verkeersovertreding leidt tot een sanctieoplegging wordt steeds reëler.

De interministeriële samenwerking tussen bijvoorbeeld het ministerie van justitie en het ministerie van VVRP moet worden geïntensiveerd. Overleg tussen de uitvoeringsorganisaties van deze ministeries is ondermeer vereist om de veiligheid op de weg te verhogen. Het voorgaande is ondermeer van belang voor de aanleg van wegen. Ook op het gebied van voorlichting is de Raad van oordeel dat intensievere samenwerking noodzakelijk is.

2.4 Overige relevante thema's

(Jeugd)reclassering

Samenwerking met de stakeholders vindt plaats in het kader van het veiligheidshuis. In het kader van het veiligheidshuis zijn de overleggen voortgezet. Het risicojongerenoverleg is voortgezet met participatie van de AJJC, de Voogdijraad, de leerplichtambtenaren, het KPC en het OM. De Hurazittingen zijn gecontinueerd. Thans vinden overleggen plaats tussen de ketenpartners om de Halt afdoening verder vorm te geven.

De Raad verricht dit jaar een onderzoek naar de aanpak van jeugdcriminaliteit. Voor preventie is van belang dat kinderen in een vroegstadium worden begeleid. Waar risicofactoren worden gesignaleerd moeten deze worden aangepakt teneinde te voorkomen dat later punitief moet worden opgetreden. Investering in de vorming van jeugdigen voorkomt later overbelasting van het justitieel apparaat. Daarom is van belang dat de samenwerking tussen de stakeholders verder reikt dan de samenwerking in het veiligheidshuis waar gevallen van de risicojongeren worden behandeld. Samenwerking met bijvoorbeeld de instanties op het gebied van onderwijs en volksgezondheid moet worden geïntensiveerd. Er zijn bovendien veel organisaties met vrijwel dezelfde taken betrokken bij de jeugdzorg. Gecombineerd met gebrek aan overleg en afstemming leidt dit per definitie tot inefficiëntie. Gezien de beperkte beschikbare capaciteit is het van eminent belang dat de inzet van de beschikbare middelen zo optimaal mogelijk geschiedt.

Mensenhandel en mensensmokkel

Mensenhandel is een vorm van slavernij. In geval van mensenhandel worden mensen tegen hun wil uit winstbejag uitgebuit. Onder mensensmokkel vallen handelingen die erop gericht zijn om mensen illegaal het land te laten binnenkomen. Slachtoffers van mensenhandel zijn bijvoorbeeld de tragomeisjes. De Raad acht als positief het feit dat preventief wordt opgetreden tegen dit fenomeen door voorlichtingscampagnes uit te voeren maar constateert evenwel dat deze problematiek onvoldoende integraal wordt aangepakt. De Raad refereert hierbij aan ondermeer de bestrijding van illegale arbeid.

Er zijn de laatste jaren een aantal mensenhandel- en mensensmokkelzaken onderzocht en vervolgd, waarvan het merendeel ook tot veroordelingen heeft geleid. Daarbij waren er geen projectmatige onderzoeken. De Raad acht het van belang, gezien de omvang van de problematiek, dat deze zaken ook projectmatig worden aangepakt. De bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel vergt ook betere controle van de grenzen. In 2017 is in het kader van het project Poortwacht gestart met een procesanalyse veiligheid en integriteit van de luchthaven. Dit project heeft vertraging opgelopen aangezien mede als gevolg van orkaan Irma flink moest worden geïnvesteerd in de handhaving van de rechtsorde op St. Maarten. Vooral binnen kleine gemeenschappen moeten vaak keiharde prioriteiten worden gesteld. In dit geval heeft de inzet van extra capaciteit in St. Maarten geleid tot ondermeer vertraging in de uitvoering van het project poortwacht. De Raad moedigt de

ketenpartners aan om deze samenwerking voort te zetten en zoveel mogelijk te intensiveren.

Grenscontrole

Er wordt handhavend opgetreden in de territoriale wateren en op de luchthaven. De Kustwacht controleert op zee en op de luchthaven vindt de reguliere controle plaats ingevolge de landsverordening toelating en uitzetting.

De Raad vernam dat de samenwerking tussen het KPC en de Kustwacht om de grenzen te bewaken is geïntensiveerd. Respondenten ervaren in de praktijk dat deze samenwerking reeds zijn vruchten afwerpt, in het bijzonder ten aanzien van de bestrijding van de illegale binnenkomst van Venezolanen. De ervaring leert tevens dat de illegale binnenkomst van Venezolanen gepaard gaat met drugs- en wapensmokkel. Ook in dit verband is het van belang dat de samenwerking en de informatiepositie worden versterkt.

Informatie

Er is een strategisch platform onder de naam Actie Center Ondernijning Criminaliteit (ACOC) opgericht. In deze taskforce zijn de verschillende diensten onder andere, het KPC, de Douane en de Kustwacht vertegenwoordigd. Het doel van het platform is om alle informatie te delen en om het beleid ten aanzien van de administratie en registratie vast te stellen.

Onder dit platform valt de Intelligence Center Curaçao (ICC) dat door het KPC wordt geleid. Het team is gestart met het thema vuurwapen. In de toekomst moeten andere thema's, zoals mensenhandel en mensensmokkel worden opgepakt.

De Raad heeft vorig jaar in zijn staat voor de rechtshandhaving gewezen op de noodzaak van een intensievere samenwerking tussen de informatie units. De Raad constateert met tevredenheid dat er stappen zijn gezet om de samenwerking te verbeteren. De Raad hoopt dat de samenwerking ook wordt geïntensiveerd ten aanzien van de overige thema's en dat de nodige investeringen worden gepleegd om onderhoud en upgrading van informatiesystemen (bijvoorbeeld Actpol en BMS) te waarborgen.

De technologie biedt steeds meer mogelijkheid om de justitiële informatiepositie te verbeteren. De opsporingsunits moeten deze mogelijkheden zo optimaal mogelijk benutten. Dit vergt ook intensieve samenwerking met andere overheidsinstanties. Het benutten van deze technologische ontwikkelingen moet bijvoorbeeld gepaard gaan met adequate regelingen omtrent gegevensbescherming.

2.5 Financiële onderwerpen

Het Koninkrijk der Nederlanden heeft zich bij de FATF aangesloten. Als land is Curaçao lid van de CFATF en werd door deze organisatie geëvalueerd op de implementatie van de bovengenoemde universele standaarden.

Na de vijfde follow up rapportage in november 2016 werd in een plenaire zitting van de FATF besloten, dat Curaçao afgehaald wordt van het jaarlijkse follow up proces. Het feit dat er in 2012 een aanscherping van de internationale normen heeft plaatsgevonden en Curaçao deze normen heeft moeten implementeren in onder andere regelgeving, heeft de Raad voor de rechtshandhaving vorig jaar doen besluiten een inspectieonderzoek naar de stand van zaken voor wat betreft de bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme in de justitiële kolom in te stellen.

Het doel van het inspectieonderzoek is om inzicht te verkrijgen in de bestrijding van het witwassen en de financiering van terrorisme in de justitiële sector en te toetsen in welke mate de doelstellingen zijn gerealiseerd. Dit rapport wordt binnenkort gepubliceerd.

Het justitieel beleid richt zich meer dan voorheen ook op het ontnemen van het wederrechtelijk verkregen voordeel. Het doel hiervan is om aan te tonen dat misdaad niet loont. Dit beleid wordt uitgevoerd door het afpakteam, maar wordt ook toegepast in (reguliere) strafzaken. Het OM beoordeelt altijd of er aanleiding bestaat om een ontnemingsprocedure aan te vangen.

De delinquenten zullen hierdoor hopelijk inzien dat, anders dat zij veronderstellen, misdaad niet loont. Tevens heeft deze handelswijze preventieve werking doordat ook anderen merken dat het vermeend financieel voordeel wordt afgenomen.

Tekort aan financiële middelen wordt vaak als reden genoemd voor het uitblijven van resultaten. De redengeving acht de Raad niet overtuigend. Immers de planning en begrotingscyclus moet gebaseerd zijn op de beschikbare financiën. Zoals eerder vermeld, zijn op diverse gebieden doublures. De Raad heeft vernomen dat er plannen zijn om bepaalde herstructureringen te initiëren. De Raad acht het van belang om noodzakelijke organisatorische wijzigingen door te voeren zodat de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk kunnen worden ingezet. De Raad hoopt dat de reeds geconstateerde doublures zullen worden weggewerkt.

Financiering vanuit het criminaliteitsbestrijdingsfonds moet gericht zijn op implementatie van het beleid. Het bestuur van het criminaliteitsbestrijdingsfonds moet worden versterkt ter voorkoming van ad hoc financieringen, die niet (voldoende) bijdragen aan de toename van de veiligheid binnen de gemeenschap.

De Raad vraagt zich ook af of financiering vanuit het criminaliteitsbestrijdingsfonds uitsluitend projectmatig dient te geschieden. Immers het doel is criminaliteitsbestrijding. De Raad ziet in dit verband geen aanleiding om structurele financiering vanuit het criminaliteitsbestrijdingsfonds op voorhand af te wijzen. Zolang het besluit tot financiering objectief en transparant tot stand komt, zou ook structurele financiering onder bepaalde omstandigheden mogelijk moeten kunnen zijn.

Financieel zelfbeheer zal moeten worden bevorderd om de effectiviteit van de dienstverlening te verhogen. Alhoewel financieel zelfbeheer als uitgangspunt in het ministerie moet gelden, ervaart de Raad juist dat de doelmatigheid en de effectiviteit van de taakuitoefening wordt beperkt door bureaucratische procedures.

III. Resultaten

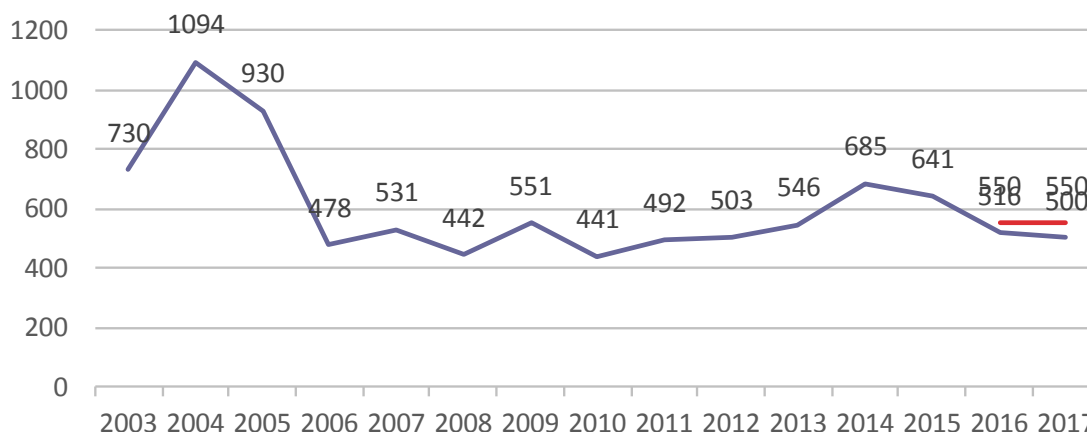
De Raad geeft het resultaat van het veiligheidsbeleid gerelateerd aan de geprioriteerde delicten aan.

Atrako

Naast repressie moeten projecten als veilig ondernemen worden voortgezet om het aantal atrako's terug te dringen en het veiligheidsgevoel te versterken. Tevens is van belang dat atrako's niet slechts incidenteel maar ook projectmatig worden aangepakt. De Raad heeft geconstateerd dat een aanvang is gemaakt met de projectmatige aanpak. De Raad is van oordeel dat vanwege de aard en ernst van atrako's de projectmatige aanpak moet worden voortgezet.

Hieronder volgt een overzicht van de atrako's:

Atrako 2003-2017

Geweld en vuurwapenbezit

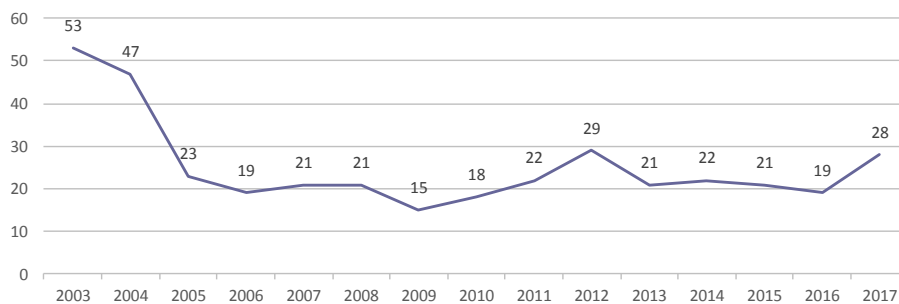
Het gebruik van (automatische) vuurwapens heeft grote impact op het veiligheidsgevoel. In 2017 zijn er 152 vuurwapens in beslag genomen. Ook in dit verband acht de Raad het noodzakelijk om projectmatige onderzoeken te verrichten. Niet alleen het illegaal voorhanden hebben van vuurwapens moet worden aangepakt, maar ook de illegale binnenkomst en de daaraan gerelateerde illegale wapenhandel moeten worden aangepakt. De samenwerking ten aanzien van dit

thema is geïntensiveerd. Er is een strategisch platform onder de naam Actie Center Ondernijning Criminaliteit (ACOC) opgericht. In deze taskforce zijn de verschillende diensten onder andere, het KPC, de Douane en de Kustwacht vertegenwoordigd. Het doel van het platform is om alle informatie te delen en om het beleid ten aanzien van de administratie en registratie vast te stellen.

Terwijl geweldsdelicten eerder op jaarbasis leidde tot ongeveer 20 slachtoffers, waren er in het jaar 2017 28 dodelijke slachtoffers. Het gebruik van automatische vuurwapens heeft daarbij een grote rol gespeeld.

Onderstaand volgt een overzicht van levensdelicten (geweld):

Levensdelicten 2003-2017

Inbraken en diefstal

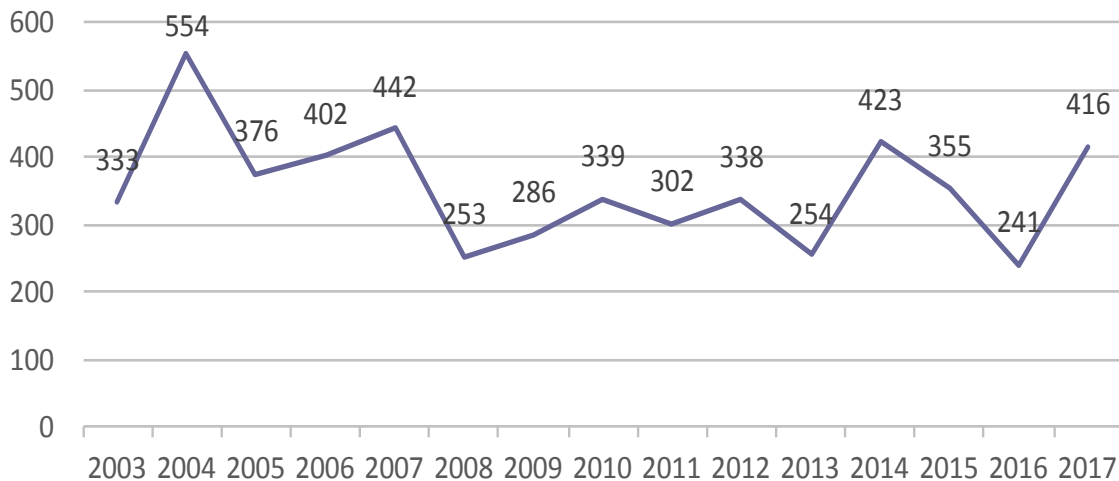
Inbraken en diefstal hebben grote impact op de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel.

Introductie van camerabeelden en beveiligingsmaatregelen in bedrijven en rond particulieren vermogensbestanddelen (woningen en auto's) moeten het risico op inbraken en diefstallen verminderen. Ook in dit verband is intensivering van de samenwerking overheid, ondernemers en burgers essentieel.

De Raad ziet een drastische toename van het aantal autodiefstallen. Het integraal en projectmatig aanpakken hiervan zal ongetwijfeld positief resultaat opleveren. Betere samenwerking tussen de overheid, ondernemers en burgers bijvoorbeeld door samenwerkingsafspraken te maken betreffende het gebruik van gps zou ertoe kunnen leiden dat autodiefstal minder aantrekkelijk wordt.

Onderstaand volgt een overzicht van de inbraken en diefstallen over de afgelopen jaren:

Autodiefstal 2003-2017

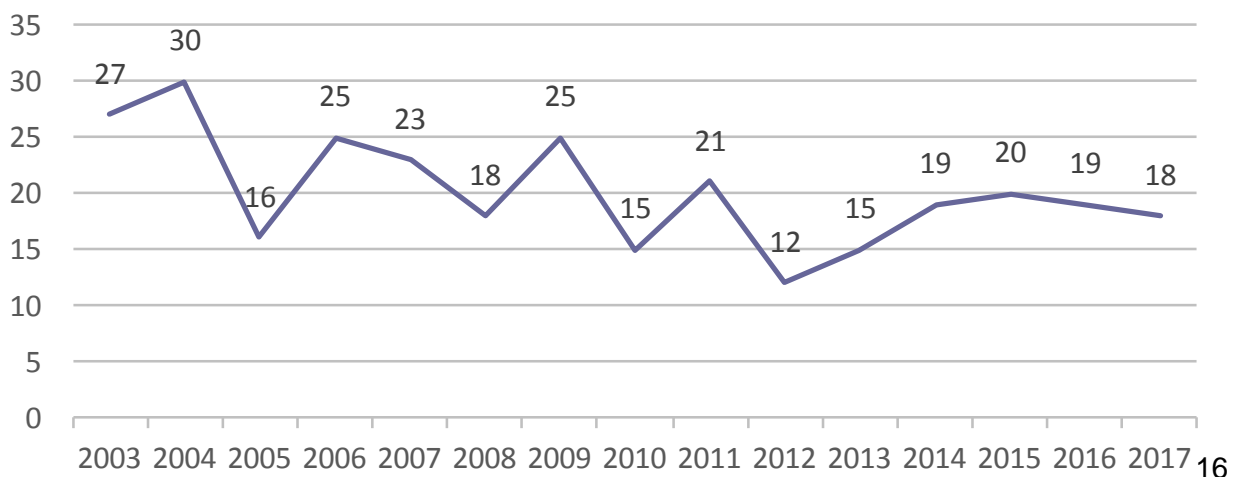

Verkeer

Het aantal verkeersdoden is de afgelopen jaren toegenomen en ligt de laatste drie jaren rond 20 slachtoffers per jaar. Ondanks de ambtelijke voorbereiding om de benodigde voorzieningen te creëren teneinde de verkeerscontrole te verbeteren blijft bestuurlijke besluitvorming achterwege. Ook schort het aan de noodzakelijke interministeriële samenwerking. De verkeersincidenten met verkeersdoden duiden wel aan dat het gebrek aan integrale samenwerking ten aanzien van dit themaanodzakelijk is. Uitgaande van de justitiële, maar ook vanuit andere ministeriële verantwoordelijkheden (VVRP), moet verder worden geïnvesteerd in de verkeersveiligheid.

Hieronder volgt het overzicht van verkeersdoden:

Verkeersdoden 2003-2017

IV. Oordeelsvorming

De Raad heeft al vorig jaar aangegeven dat in ieder geval de leidinggevenden van de ministeries een trekkersrol moeten vervullen bij samenwerkingsvormen tussen overheid, particulieren en burgers. Uitgaande van de uitgangspunten vervat in het businessplan zou dit een gerechtvaardigde verwachting moeten zijn, maar de praktijk wijst erop dat deze projecten vooralsnog onvoldoende worden gedragen door de ministeries.

De Raad is van oordeel dat de integrale aanpak van de geprioriteerde delicten moet worden verbeterd. Er moet verder worden geïnvesteerd in de informatiepositie en de samenwerking tussen de ketenpartners.

De Raad is van oordeel dat er een criminaliteitsbeeldanalyse moet worden verricht om de capaciteit zo doelmatig mogelijk te kunnen inzetten.

Uitgaande van een integrale aanpak meent de Raad dat het gebrek aan materiële middelen mede zal kunnen worden verholpen door betere allocatie. De Raad is tevens van oordeel dat organisatorische wijzigingen moeten kunnen worden doorgevoerd om het personeel zo optimaal mogelijk in te zetten. Ook door de krachten (integrale aanpak) te bundelen, neemt de (bestuurlijke) capaciteit toe. De gezamenlijke capaciteit bedraagt immers meer dan de optelsom van de individuele capaciteit van de afzonderlijke partners.

De Raad is van oordeel dat in het kader van een integrale aanpak een integraal sanctiebeleid moet worden ontwikkeld. Daarbij moet in hoofdlijnen worden vastgesteld wanneer bestuursrechtelijk danwel strafrechtelijk zal worden opgetreden. Voorts acht de Raad het noodzakelijk om te onderzoeken welke bestuursrechtelijke sancties zouden kunnen worden ingevoerd om overbelasting van de opsporings- en vervolgingscapaciteit te voorkomen.

De Raad is van oordeel dat de rechtspositie van bepaalde leidinggevenden moet worden versterkt. Tot deze leidinggevende behoren in ieder geval de korpschef en het Hoofd van de Landsrecherche. Een alternatief is om een voornemen tot schorsing of ontslag van deze leidinggevenden afhankelijk te stellen van een (semi) bindend advies van een onafhankelijk orgaan. Daarbij moet de ministeriële verantwoordelijkheid uiteraard worden gewaarborgd.

Zichtbaar afpakken van crimineel vermogen is van belang om aan te tonen dat misdaad niet loont. De Raad spreekt zijn waardering uit voor de wijze waarop het

afpakteam functioneert en is tevens van oordeel dat het beleid om in individuele zaken het wederechtelijk verkregen voordeel te ontnemen, moet worden voortgezet.

De Raad is van oordeel dat het illegaal binnenkomen van personen en goederen effectief moet worden bestreden. Daarvoor is van belang dat ondermeer het project Poortwacht voortvarend verloopt. Helaas heeft het project enige vertraging opgelopen. Voorts moet de samenwerking tussen de Kustwacht en het korps verder worden geïntensiveerd.

De Raad is van oordeel dat de organisatorische inbedding van de ministeries flexibel moet zijn om een integrale aanpak te bevorderen. Waar organisatorische wijzigingen van ministeries noodzakelijk zijn, moeten die worden doorgevoerd. De Staatsregeling van Curaçao biedt hiervoor een wettelijke grondslag. Voorzover organisatorische wijzigingen noodzakelijk zijn, kunnen die overeenkomstig de staatsregeling middels landsbesluit worden doorgevoerd.

De Raad is van oordeel dat opleiding van het personeel meer aandacht verdient.

De Raad is van oordeel dat financiering vanuit het criminaliteitsfonds planmatig moet verlopen zonder politieke bemoeienis. De Raad is van oordeel dat moet worden onderzocht in hoeverre structurele financiering vanuit het fonds wenselijk is. De benoemings- en ontslagprocedure van de leden moet worden versterkt middels bijvoorbeeld heldere profielschetsen en limitatieve ontslaggronden. Verzelfstandiging van het fonds is ook overwegingswaard.

In verband met wapensmokkel en illegaal wapenbezit is de Raad van oordeel dat de kwaliteit van de grenscontrole en toezicht moet worden verbeterd. Daarnaast zijn er projectmatige onderzoeken naar het oordeel van de Raad noodzakelijk.

Voor het stimuleren van het besef aan ketensamenwerking acht de Raad het noodzakelijk dat de betrokken organisaties gezamenlijke doelstellingen opnemen in bijvoorbeeld hun jaarplannen.

Colofon

Raad voor de rechtshandhaving
Schouwburgweg 1, Unit B | Willemstad | Curaçao

infocuracao@raadrechtshandhaving.com

www.raadrechtshandhaving.com

Mei 2018